

Ministerstwo Spraw Wojskowych
NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

8745 J2
Pocztą polowa 53, dn. 27.VI. 1922 r.

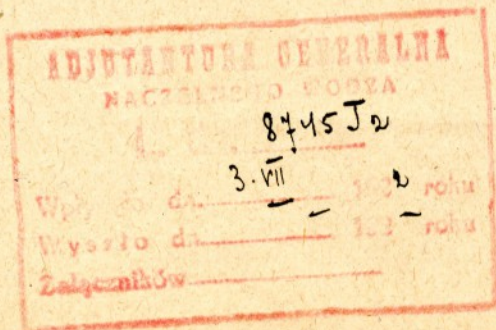
Oddział II Informacyjny

Nr. 17659 / II. / inf. I. F.

Do

Adjutantury Generalnej

Przedkładam przy niniejszym do wiadomości kartykuł p.t.
"Radio-połączenie w Rosji Sowieckiej", umieszczony w "Izwiestjach"
z dn. 14.VI.22 r.

Szef Wydziału Organizacyjnego

Sokołowski

SOKOŁOWSKI

m a j o r

RADIO-POLACZENIE W ROSJI SOWIECKIEJ

("Izwiestja" z dn. 14. VI. 22 r.)

W chwili obecnej w Moskwie pracują dwie potężne radjo-stacje - Chodyńska, wybudowana w 1914 r. i Szabelowska, wybudowana w 1920 r. Stacja Szabelowska o sile 100 kilowatów należy zaliczyć do liczby najpotężniejszych w grupie europejskich radjo-stacji. Zarówno stacja Szabelowska, jak i Chodyńska podtrzymują łączność Rosji Sow. z całą Zachodnią Europą. Podczas nadchodzącego sezonu budowlanego praca radjo-stacji Chodyńskiej będzie zmieniona na zasadę ciągłego falowania, tak jak to jest urządzone w radjo-stacji Szabelowskiej. W projekcie jest ustawienie maszyny wysokiego gatunku o sile 150 kilowatów skonstruowanej przez prof. Wołokina. Szefem oddział ludowego komisariatu pocztowo-telegraficznego dla połączeń bez drutu przypuszcza, że przede wszystkim po przebudowie stacji Chodyńskiej będzie można ustanowić stałe połączenie z Ameryką. Wszystkie zmiany radiotechniczne są czynione z materiałów rosyjskich i rękoma rosyjskich robotników. W ciągu najbliższych tygodni zostają otwarte dwie potężne radjo-stacje zaplanowane, zgodnie z teorią przekazywania przy pomocy lamp konstrukcji inż. Bolesz-Brajewicza. Stacja ta oprócz radio-telegramów będzie przyjmowała i wysyłała przy pomocy radjo rozmowy. Z chwilą otwarcia tej nowej radjo-stacji można będzie prowadzić rozmowy telefonami bez drutu w promieniu minimum 2000 wiorst, przytem przyjmować radjo-telefonogramy może cała radjo-stacja. Przy pomocy tego radjo-telefonu można będzie komunikować się z Berlinem, Wiedniem, a nawet Paryżem. Moskwa posiada jeszcze jedną radjo stację nadawczą w Lubercach. Stacja w chwili obecnej reorganizuje się. Z chwilą ukończenia reorganizacji stacji Lubereckiej znacznie się powiększy produkcyjność Szabelowskiej i Chodyńskiej stacji, gdyż wtedy będą one wolne od przeczytania depesz z Rosji. Prócz tych stacji istnieje jeszcze jedna o sile 100 kilowatów w Dietskym Sielu pod Piotrogradem.

Stacja ta nadaje radia ~~maksymal~~ we wszystkich kierunkach Europy. Posiada ona genera-
tor konstrukcji rosyjskiego prof. Czerniszewa. W całej republice Sowieckiej istnieje oko-
ło 300 radio-stacji, które przyjmują radia z Moskwy i porozumiewają się między sobą.

W celu utrzymania stałego kontaktu z Nowonikołajewskiem urządza się tymczasową radio-
stację w Ekaterynburgu. Prócz tego drogą organizacji tymczasowych stacji w najbliższej
przyszłości będzie ~~zakładana stacja~~ ustanowione radio-połączenie Moskwa-Taszkent i
Moskwa-Baku, przy pomocy radio-stacji Saratow-Astrachań. Jednocześnie dzięki wzmocnieniu
~~stacji~~ radio-stacji w Charkowie znacznie polepszyło się połączenie Ukrainy z Za-
chodnią Europą. Wszystkie prowincjonalne radjo-stacje w większości wypadków tylko przyj-
mują radia, a tylko 30 przesyłają do Moskwy.

Rozwój sieci radjo-telegraficznej w Rosji jest wstrzymany w pierwszym rzędzie bra-
kiem środków pieniężnych. ⁱ ^{niezbędnych} Materiały ~~i surowców~~ do zaopatrzenia jakiegokolwiek
ilości stacji radjotelegraficznych mamy w Rosji poddostatkiem, jak również ~~wyst~~ i sił
technicznych. A jednak z powodu braku środków materialnych została przerwana budowa
Bogorodskiej stacji o sile 500 kilowatów. Gdyby została doprowadzona do końca budowa
tej stacji z łatwością podtrzymywała ona łączność z wszystkimi ~~państwami~~ krajami
po za Atlantykiem.

Połączenie radiotelegraficzne w państwach Europejskich z dniem każdym się rozszerza.
Najsilniejsza stacja o sile 1000 kilowatów jest w Bordeaux. Następna Nauenńska około
Berlina o sile 400 kilowatów i wreszcie olbrzymia radjo-stacja pod Nowym Yorkiem, mogą-
ca przyjąć jednocześnie 12 radio. Z naszych stacji Szabołowska przyjmuje radia z Anglii,
Niemiec, Francji i Włoch, zaś Chodyńska w Wiednia, nadając jednocześnie tam wszelkie in-
formacje z Rosji.

Połączenie radio-telefoniczne ma przed sobą ogromną przyszłość. W miarę rozwoju
przemysłu i międzynarodowych stosunków centralna stacja radjo-telefoniczna łatwo może
być ~~skomunikowana~~ połączona z państwowymi i prywatnymi instytucjami, a nawet z miesz-
kaniami osób prywatnych. Aparat radjo-telefoniczny domowego użytku kosztowałby przy
cenach obecnych 1 miliard rubli.